

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **Z. O. E.**, zastoupen JUDr. Annou Doležalovou, MBA, advokátkou, dříve se sídlem Veleslavínova 55/12, Plzeň, nyní Štěpánská 633/49, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2014, č. j. OAM-36/LE-BE03-PO7-2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 7. 2015, č. j. 29 Az 27/2014 – 85,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**
- III.** Odměna zástupkyni žalobce, advokátce JUDr. Anně Doležalové, MBA, **se přiznává** v částce 3.400 Kč a bude jí vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu v Brně do šedesáti dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Rozhodnutí krajského soudu

[1] Rozsudkem ze dne 9. 7. 2015, č. j. 29 Az 27/2014 – 85, zamítl Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2014, č. j. OAM-36/LE-BE03-PO7-2014. Tímto rozhodnutím žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu v České republice podle ustanovení § 12 písm. b), § 14 a § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). V žalobě žalobce především namítal, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, že si žalovaný neoprátl dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí, nevypořádal se se všemi žalobcem namítanými skutečnostmi a nedostatečně zjistil skutkový stav věci.

[2] Krajský soud se ztotožnil s názory žalovaného, na něž v rámci svého odůvodnění zároveň odkázal. Upozornil na zásadní nesoulady v tvrzení žalobce o charakteru útoku v dílně z roku 2000, které způsobují nevěrohodnost jeho tvrzení. Krajský soud dospěl k závěru, že pravým účelem migrace žalobce byly ekonomické zájmy, nikoli bezpečnostní hrozba z důvodu náboženství. Ve prospěch tohoto závěru svědčí i fakt, že žalobce žil v Evropě mnoho let na falešné dokumenty a způsobem života, který absolutně nekorespondoval s jím proklamovanou touhou žít s českou přítelkyní, jejíž jméno ani adresu si nepamatuje, rodinným životem. Žalobce rovněž požádal o mezinárodní ochranu až po téměř 14 letech nelegálního pobytu v Evropě. Bezprostřednost jednání přitom dodává azylově relevantním obavám věrohodnost. Žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je dle krajského soudu účelová. Došlo k ní až poté, co byl žalobce konfrontován Policií ČR a hrozilo mu vyhoštění ze země.

[3] Argument udělení doplňkové ochrany z důvodu horšící se bezpečnostní situace v Nigérii krajský soud neshledal důvodným ve smyslu hodnocení vnitřního nebo mezinárodního ozbrojeného konfliktu v azylově relevantním smyslu. Poukázal přitom na možnost žalobce přesídlit na jih země, kde je bezpečnostní situace klidnější.

II. Kasační stížnost stěžovatele a vyjádření žalovaného k ní

[4] Žalovaný (dále též „stěžovatel“) napadl výše uvedený rozsudek krajského soudu v celém rozsahu kasační stížností podanou v zákonné lhůtě. Důvody kasační stížnosti výslovně podřadil pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.

[5] Stěžovatel namítl, že se krajský soud s množstvím žalobních námitek stěžovatele vůbec nevypořádal, což zakládá nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Výslovně poukázal na nevypořádání se s námitkou snahy stěžovatele vést na území České republiky rodinný život. Dále namítl, že odlišné skutečnosti jím uvedené v průběhu řízení nemohou způsobit nevěrohodnost jeho tvrzení, jelikož se nejednalo o rozpor, nýbrž o upřesnění celé výpovědi. Na nesrovnalosti mezi tvrzeními měl dle stěžovatele vliv též nesprávný překlad a neporozumění stěžovatele pokládaným otázkám, a tedy omyl, nikoli vědomé klamání správního orgánu.

[6] K argumentu krajského soudu ohledně požadavku bezprostřednosti podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel uvedl, že tato není nutná, přičemž odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011 – 49.

[7] K odmítnutí argumentu zhoršením bezpečnostní situace v Nigérii uvedl stěžovatel, že se krajský soud nevypořádal s namítanou podjatostí policie ani s faktickou nemožností stěžovatele přesídlit na jih země. Stěžovatel upozornil, že krajský soud vycházel ve svých závěrech z rok starých informací, které jsou však již z důvodu rychle se měnící a zhoršující situace v zemi zastaralé, a proto nepoužitelné. Skutečná situace v zemi těmito podkladům již neodpovídá. Krajský soud tedy nepoužil aktuální zprávy ze země původu, což je v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (viz jeho rozsudek ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 – 71).

[8] Z výše uvedených argumentů stěžovatele vyplývá, že stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení. To i přesto, že stěžovatel daný návrh nevedl výslovně.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti označil kasační námitky stěžovatele za nedůvodné. Uvedl, že k udělení mezinárodní ochrany stěžovatele nevedla sama o sobě

pokračování

jen snaha o legalizaci pobytu. Stěžovateli byl poskytnut dostatečný prostor pro sdělení všech relevantních skutečností, následný postup žalovaného byl logický, důvodný a informačně podložený. Stěžovatel nebyl postupem žalovaného ani krajského soudu zkrácen na svých právech, jím uváděné důvody byly adekvátně posouzeny a teprve na základě patřičného vyhodnocení všech zjištěných skutečností učinil žalovaný závěr.

[10] Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost ve smyslu ustanovení § 104a odst. 1 s. ř. s., případně pokud se neztotožní s tímto názorem, aby ji zamítl jako nedůvodnou.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a osobou oprávněnou (§ 102 s. ř. s.). Stěžovatel je rovněž zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost je rovněž přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s., neboť je nutno posoudit určité dílčí otázky možnosti nalézt vnitrostátní útočiště v Nigérii; k této otázce sice existuje bohatá judikatura Nejvyššího správního soudu, nezabývá se však detaily, jež se vyskytly v případě stěžovatele.

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Ze spisu vyplynuly následující rozhodné skutkové okolnosti. Dne 20. 2. 2014 podal stěžovatel žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Nigérii opustil naposledy v roce 2010, do České republiky přicestoval dne 23. 12. 2013 z Itálie, kde žil po odchodu z Nigérie v roce 2000 střídavě s pobytem ve Švédsku a Rakousku. Stěžovateli rodiče zemřeli při bombovém útoku na kostel v Nigérii v roce 2010. K důvodu žádosti o mezinárodní ochranu stěžovatel uvedl, že se jako syn křesťanských rodičů, ačkoli sám ateista, bál v Nigérii o život. Za druhý důvod podání žádosti uvedl, že chce žít v České republice rodinným životem s přítelkyní, údajně těhotnou. Jako jméno přítelkyně uvedl nejprve E., při druhé výpovědi již B., její adresu si nepamatoval. Stěžovatel nedisponoval žádným platným dokladem totožnosti, pouze padělaným průkazem povolení pobytu v Itálii. První pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl se stěžovatelem za přítomnosti kvalifikované tlumočnice anglického jazyka proveden dne 27. 2. 2014 v anglickém jazyce, druhý dne 7. 3. 2014, také za účasti kvalifikované tlumočnice z jazyka anglického. O povolení k pobytu na území České republiky dosud nepožádal.

[15] Dle ustanovení § 12 zákona o azylu platí, že *(a) zyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*

[16] Nejvyšší správní soud musí poukázat na svou judikaturu, konkrétně na rozsudek ze dne 19. 2. 2004, č. j. 7 Azs 38/2003 – 37, podle něhož *„(z) a pronásledování ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., je nutno považovat pouze takové ohrožení života či svobody, které je trpěné, podporované či prováděné státní mocí, nikoliv takové negativní jevy, které státní orgány cíleně potírají a čelí jim“.* Stejně tak Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 – 37, zaujal právní názor, že *„(p) oubá nedůvěra občana ve státní instituce, zdůvodňovaná tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit důvodům*

pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“ Stranou nelze ponechat ani rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 395/2004 – 68, v němž kasační soud vyslovil, že: „(o)becné tvrzení o pronásledování, bez prokázání existence takového pronásledování za situace, kdy se stěžovatel účinně neobrátil se svými problémy na domovské orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu“.

[17] Stěžovatel se v zemi původu nemusel důvodně obávat pronásledování z důvodu náboženství, jak namítal, ani pronásledování za uplatňování politických práv a svobod nebo z ostatních zákonem stanovených důvodů. Stěžovatel nebyl pronásledován státní autoritou nebo osobami, které takovou autoritu zosobňují, a ani se neobrátil na příslušné státní orgány s žádostí o pomoc, která mu tak nebyla a ani nemohla být odmítnuta. Zcela zásadní je v tomto směru to, že se stěžovatel bez jakéhokoliv odůvodnění neobrátil se svými obavami na státní orgány. Již z tohoto důvodu nelze vůbec hovořit o tom, že by stěžovatel byl v zemi původu pronásledován ve smyslu ustanovení § 2 odst. 8 zákona o azylu. Obavy, které stěžovatel vyslovil v souvislosti s možným odlišným náboženstvím policistů, kteří proto neřeší útoky na křesťany, jsou ve světle uvedených závěrů hypotetické. Stěžovatel neprokázal ani ze spisu nijak nevyplývá, že by kdy měl potíže s nigerijskými státními orgány či bezpečnostními složkami, nebyl tam trestně stíhán ani jakkoli jinak postižen. Krajský soud proto nepochybil, pokud dospěl k závěru, že u stěžovatele nebyly dány důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu.

[18] Dle četných podkladů, které si žalovaný opatřil pro rozhodnutí, podnikla skupina Boko Haram v roce 2012 stovky útoků proti policistům, křesťanům i muslimům, kteří spolupracují s vládou nebo vystupují proti této skupině. Vládní bezpečnostní složky nicméně zareagovaly tvrdým způsobem ve snaze eliminovat hrozbu, kterou skupina Boko Haram představuje pro nigerijské občany. Ničím nepodložené tvrzení stěžovatele o úmyslné nečinnosti policistů při vyšetřování útoků na křesťany tak na tomto podkladě postrádá jakoukoli relevanci.

[19] Nejvyšší správní soud dále poukazuje na to, že důvodem pro neudělení mezinárodní ochrany je rovněž existence možnosti vnitřní ochrany (někdy též označovaná jako „možnost vnitřního útoku“ či „možnost vnitřního přesídlení“). Institut možnosti vnitřní ochrany má oporu v judikatuře Nejvyššího správního soudu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 – 93, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 – 74). V rozsudku ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 – 93, č. 1551/2008 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud konstatoval, že vodítko pro postup při hodnocení otázky, zda jsou splněny podmínky vnitřní ochrany či nikoliv, poskytuje čl. 8 směrnice Rady 2004/83/ES, o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo postavení osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Nejvyšší správní soud v právní větě k tomto rozsudku dospěl k následujícím zobecňujícím závěrům „Při posuzování možnosti vnitřní ochrany je nezbytné zhodnotit především reálnost (faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení. Je třeba se zabývat zejména její dostupností, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními poměry žadatele (např. pohlaví, etnická příslušnost, rodinné vazby, zdravotní stav, věk a ekonomická situace), účinností vnitřní ochrany a postavením žadatele po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Rovněž je třeba zvážit bezpečnost žadatele, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení.“

[20] V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledává, že stěžovatel možnost vnitřní ochrany měl, ale ve vztahu ke své osobě ji nevyužil. Z předloženého správního spisu, spisu krajského soudu a kasační argumentace Nejvyššímu správnímu soudu jakkoli nevyplývá,

pokračování

proč samotný stěžovatel nevyužil možnosti přesídlení v rámci Nigérie do jiné oblasti, ve které není s ohledem na rozmístění obyvatel s muslimským vyznáním riziko konfliktu s vyznavači tohoto náboženství, kterého se stěžovatel obává. Stěžovatel mohl údajně obavy o svůj život rozptýlit přesídlením do jižních oblastí, kde situace nemá povahu vnitřního nebo mezinárodního ozbrojeného konfliktu v azylově relevantním smyslu.

[21] Nejvyšší správní soud proto dospívá k závěru, že žalovaný i krajský soud správně posoudili otázku, zda lze stěžovateli udělit mezinárodní ochranu podle ustanovení § 12 zákona o azylu.

[22] Poukazuje-li stěžovatel ve své kasační stížnosti na to, že hrozba smrti může představovat důvod pro udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu, Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 17. 5. 2012, č. j. 7 Azs 19/2012 – 22, v němž uvedl, že „(l)okální problémy jsou také řešitelné vnitřním přesídlením. Koncept vnitřní ochrany je jen vyjádřením zásady subsidiarity mezinárodní ochrany. K tomu lze dodat, že posuzování možnosti vnitřní ochrany lze plně vztáhnout nejenom k azylu, ale též k tzv. doplňkové ochraně ve smyslu § 14a odst. 1 zákona o azylu. Stěžovatel měl možnost vnitřního přesídlení, a to konkrétně do oblastí na jihu země, kde je usídlena křesťanská většina, k níž se stěžovatel dle rodinných tradic počítá, a kde dle četných podkladů pro rozhodnutí opatřených žalovaným nedosahuje situace vnitřního či mezinárodního ozbrojeného konfliktu v azylově relevantním smyslu. Nemůže mu být proto ve smyslu výše uvedených rozhodnutí Nejvyššího správního soudu udělena ani doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu.

[23] Nejvyšší správní soud nesouhlasí s námitkou stěžovatele spočívající v tom, že si žalovaný neopatrily dostatek podkladů pro rozhodnutí ve věci a rozhodl na základě zastaralých informací. Jak samotný stěžovatel popisuje, je bezpečnostní situace v jednotlivých částech Nigérie proměnlivá, což vyplývá i ze samotných podkladů shromážděných žalovaným. Nejvyšší správní soud si nedovede představit jiný postup, než který zvolil žalovaný, a to v podobě získání zpráv o situaci v zemi původu za posledních několik let. Právě z těchto zpráv může žalovaný získat relevantní a objektivní informace o vývoji situace v zemi původu žadatele o azyl a posoudit jím tvrzené skutečnosti. Žalovaný o žádosti stěžovatele rozhodoval v červnu roku 2014, proto mohl získat zprávy o stavu v Nigérii pouze z let 2013 až 2014, které popisují fungování veřejné správy, svobodu náboženství a vyznání a vývoj konfliktů v jednotlivých oblastech Nigérie. Žalovanému nelze vytýkat, že v roce 2014 nezohlednil vývoj bezpečnostní situace v jednotlivých částech země v roce 2015, neboť to je z logiky věci nemožné.

[24] Je skutečností, že na území Nigérie probíhaly a i v době rozhodování Nejvyššího správního soudu probíhají některé místní a regionální konflikty, které ale plošně dopadají na veškeré obyvatelstvo postižených území. Není přitom důvod se domnívat, že by se stěžovatel v případě návratu do vlasti dostal do odlišného (horšího) postavení, než ostatní obyvatelstvo. Federální vláda se snaží o konsolidaci poměrů, i když to s ohledem na dobu, po kterou nestabilní situace v jednotlivých částech této země panovala, není snadné. Stěžovatel nepředložil žádný důkaz, na základě kterého by bylo možno se reálně domnívat, že by mu v případě návratu do vlasti hrozilo nebezpečí mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení či trestu. Nehrozí mu ani vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Nigérie se nenachází ve válečném stavu a na celém území této země neprobíhá vnitřní ozbrojený konflikt, což netvrdí ani stěžovatel ve své kasační stížnosti. Nelze ovšem ani nevidět, že složitá bezpečnostní situace v jednotlivých částech země vykazuje období relativního klidu, ale i násilností, příměří a porušování příměří. Vždy je proto třeba delšího časového období, aby mohla být celková situace v jednotlivých regionech odpovědně vyhodnocena (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne

19. 1. 2012, č. j. 7 Azs 40/2011 – 143). Obecné závěry proto zásadně nelze činit z momentálního zhoršení či zlepšení situace v jedné části země, jak dovozuje stěžovatel, neboť zpravidla takový výkyv nemění celkovou po léta v řadě ohledů setrvalou a v podstatných rysech se neměnicí situaci Nigérie.

[25] K požadavku, aby žadatel o mezinárodní ochranu řešil svoji situaci bezprostředně poté, co má k tomu příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového, se již zdejší soud opakovaně vyjadřoval (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 – 81, nebo v případě ukrajinského žadatele rozsudek ze dne 29. 5. 2009, č. j. 6 Azs 41/2008 – 129, případně usnesení ze dne 12. 1. 2012, č. j. 7 Azs 46/2011 – 70, nebo ze dne 29. 8. 2013, č. j. 4 Azs 22/2013 – 36). Skutečnost, že stěžovatel se řadu let pohyboval po různých evropských státech za pomoci nejrůznějších neplatných či pozměněných dokladů a pod cizí totožností, zesiluje pochybnosti o věrohodnosti jím tvrzených azylových důvodů. Pokud by vskutku měl důvodný a intenzivní strach z pronásledování v zemi původu, lze předpokládat, že by ihned, jak by to bylo možné, namísto ilegálního pobytu v různých evropských státech požádal v první bezpečné zemi o azyl. To však stěžovatel neučinil.

[26] S námitkou, že žalovaný ani krajský soud se údajně nevypořádali s tvrzením stěžovatele, že chce vést v České republice rodinný život s přítelkyní, nelze souhlasit. Žalovaný i krajský soud se rodinným životem stěžovatele na území České republiky zabývali a náležitě svůj závěr odůvodnili. Z výpovědi stěžovatele před žalovaným, z evidence žadatelů o azyl ani ze zjištění žalovaného učiněných v průběhu řízení nevyplývá, že by byly splněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 13 zákona o azylu za účelem sloučení rodiny, ani dle ustanovení § 14 z důvodu humanitárního. Samotné sdělení stěžovatele, že má v České republice těhotnou přítelkyni, jejíž adresu si ovšem nepamatuje a u níž jednou uvedl, že se jmenuje E., a podruhé B., jen stěží může být považováno za důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu. Rovněž krajský soud se otázkou rodinného života stěžovatele zabýval, byť tak učinil velice stručně. Dospěl k závěru, že v souvislosti s nevěrohodností tvrzení stěžovatele z důvodu uvádění zásadně odlišných skutečností ve výpovědi jakož i s ohledem na informace ze spisu o stylu a způsobu života stěžovatele po jeho příjezdu do Evropy je argument touhou vést v České republice rodinný život s přítelkyní, jejíž adresu ani jméno stěžovatel přesně nezná, účelový a nevěrohodný.

[27] Tvrzení stěžovatele o vytvoření skutečných osobních, resp. rodinných vazeb na území České republiky (takovou vazbou by mohlo být i faktické soužití s přítelkyní) bylo krajským soudem i žalovaným logicky a přesvědčivě na podkladě provedených důkazů zpochybněno, přičemž stěžovatel pro podporu svých tvrzení nepředložil žádný věrohodný argument. S odůvodněním jejich rozhodnutí se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Je proto vyloučeno, aby pouhé tvrzení existence rodinných vazeb odůvodňovalo udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, tedy aby se jednalo o výjimečnou situaci.

[28] Ke stěžovatelově námitce vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata nemá oporu ve spisech, jelikož tvrzení stěžovatele nebyla vzájemně rozporná, uvádí Nejvyšší správní soud, že stěžovatel neuvedl žádnou další argumentaci, která by se vztahovala k věrohodnosti jeho příběhu. Krajský soud se správně zabýval zejména věrohodností žadatelem tvrzených důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Nejvyšší správní soud se významem věrohodnosti tvrzení žadatele o azyl pro azylové řízení v minulosti již opakovaně zabýval. V rozsudku ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008 – 105, uvedl, že „(n)evěrohodnost tvrzení, zejména vzhledem k jejich rozporuplnosti, znemožňuje správnímu orgánu sledat u žadatele o azyl podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.“ A dále dodal, že „(j)elikož zpravidla není v možnostech žadatele v řízení o udělení mezinárodní ochrany prokázat svá tvrzení jiným způsobem než svou

pokračování

výpovědí, je srovnání jím uváděných skutečností zásadním kritériem pro posouzení jejich věrohodnosti. Pokud se ve výpovědích žadatele vyskytuje značné množství rozporů, které není schopen zdůvodnit, nelze ministerstvu vytýkat, že k nim přistupuje s určitou mírou pochybností.“ Rovněž v rozsudku ze dne 30. 6. 2010, č. j. 9 Azs 16/2010 – 229, vyslovil Nejvyšší správní soud stanovisko, že „(o)tázka věrohodnosti tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu je svým způsobem neuralgickým bodem celého procesu rozhodování o udělení mezinárodní ochrany, neboť zcela zásadním způsobem ovlivňuje další postup ve věci, jakož i její konečný výsledek. Žadatel je totiž povinen poskytovat nezbytnou součinnost a uvádět pravdivé a úplné informace, na jejichž základě pak správní orgán zjišťuje podklady pro vydání rozhodnutí (§ 49a zákona o azylu) ...pokud je zpochybněna celková věrohodnost žadatele, znamená to, že jeho žádosti nemůže být vyhověno, aniž by se jí správní orgán, resp. krajský soud v rámci své přezkumné činnosti nějak blíže věcně zabývaly.“

Také v rozsudku ze dne 3. 9. 2009, č. j. 7 Azs 63/2009 – 96, Nejvyšší správní soud uvádí, že: „(p)osouzení věrohodnosti skutkového příběhu žadatele o udělení mezinárodní ochrany se tak odehrává zejména na základě výpovědí, které v průběhu správního řízení učiní, neboť obledně listinných či jiných relevantních důkazů je zpravidla v azylovém řízení nouze. Pokud je mezi jednotlivými výpověďmi znatelný rozpor či je v nich viditelná snaha o doplňování nových azylově relevantních skutečností, nelze vytýkat správnímu orgánu, že stěžovatelem uváděné skutečnosti neshledal věrohodnými.“

[29] V projednávaném případě byly pochybnosti o věrohodnosti tvrzení žadatele dány tím, že stěžovatel ve výpovědi týkající se incidentu jeho napadení v dílně, tedy možného azylově relevantního důvodu, nejprve jasně uvedl, že šlo o noční výbuch bomby, podruhé jej popsal jako osobní útok, při němž byl on i jeho spolupracovníci fyzicky poškozeni. Zásadní nesrovnalosti mezi oběma verzemi výpovědi odůvodnil stěžovatel snahou o zpřesnění údajů z první verze ve verzi druhé a též chybným překladem a vlastním neporozuměním kladeným otázkám.

[30] Argument zpřesnění výpovědi je dle Nejvyššího správního soudu irelevantní, jelikož oba stěžovatelem popsané skutkové stavy jsou zcela odlišné. Nelze přitom přijmout argument, že přímý fyzický útok na osobu stěžovatele a jeho spolupracovníky je konkretizací anonymního výbuchu bomby. Stejně tak je irelevantní poukaz na chybný překlad či nesprávné porozumění otázkám. Pohovor se stěžovatelem probíhal v jazyce anglickém, tedy v úředním jazyce stěžovatelovy vlasti. Pohovoru byla zároveň po celou dobu přítomna profesionální tlumočnice z jazyka anglického. Stěžovatel byl zároveň v anglickém jazyce seznámen s obsahem správního spisu i s podklady pro vydání rozhodnutí a bylo mu umožněno se k nim vyjádřit i doplnit je. Daného práva stěžovatel využil, aniž by rozpory mezi svými tvrzeními jakkoli vysvětlil. Nejvyšší správní soud se tedy neztotožnil s námitkou stěžovatele směřující na údajný nesoulad skutkové podstaty pro hodnocení soudu s informacemi ve spisech. Tato námitka totiž pomíjí problematickou věrohodnost stěžovatelova příběhu, která je však v projednávané věci zcela zásadní, jak vyplývá i z předestřené judikatury.

[31] Je zřejmé, že žalovaný i městský soud se tvrzeními stěžovatele dostatečně zabývali a svá rozhodnutí řádně odůvodnili. Při posouzení splnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany žalovaný vycházel z četných a relevantními subjekty zpracovaných zpráv (zastupitelský úřad České republiky v Abuiji, Velvyslanectví Nigerijské republiky v Praze, Human Rights Watch, Amnesty International, Freedom House, Ministerstvo vnitra Velké Británie, Ministerstvo zahraničí Spojených států amerických) o situaci v zemi původu z období let 2013 a 2014 a z tvrzení stěžovatele, která si však v některých zásadních momentech odporovala, jindy se opírala o ničím nepodložené domněnky.

IV. Závěr a náklady řízení

[32] Nedůvodnou kasační stížnost Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[33] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 větu první s. ř. s. za použití jeho § 120. Procesně úspěšný žalovaný by zásadně měl právo na náhradu nákladů řízení. Jelikož mu však žádné takové náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, nebylo důvodu mu jejich náhradu přiznat.

[34] Odměna soudem ustanovené zástupkyni stěžovatele byla přiznána ve výši 3.400 Kč, a to za jeden úkon právní služby v hodnotě 3.100 Kč (kasační stížnost) podle ustanovení § 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a 300 Kč za režijní paušál (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky). Celková částka činí 3.400 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu v Brně do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. září 2015

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu